

OSVRT NA HRVATSKI FILMSKI PLAKAT RECENTNE PRODUKCIJE

DAMIR DEMONJA

Hrvatska je kinematografija mala, a kao i ostale segmente kulture prati je nedostatak novca. Godišnja produkcija od svega dva do četiri cjelovečernja igrana filma rječito to potvrđuje. U reklamiranju filmova, uz spotove i ostale načine, postoji i plakat koji, da bi ispunio svoju ulogu, mora biti primjereno oblikovan. Problem novca, koji otežava proizvodnju filmova, osjeća se i pri oblikovanju plakata, ali ne presudno, jer se i s malo novca često može postići kvalitetno i intrigantno ostvarenje. Kakvi su plakati naših novih filmova, kakva je njihova umjetnička razina, i, naposljetku, ispunjavaju li svoju ulogu, koja se sastoji u pozivanju na gledanje filma? Pokušavajući naći odgovore na ta pitanja moramo uzeti u obzir razinu njihova dizajna, razinu pismenosti i ispunjenje svrhe.

Prvi je primjer plakat filma "Priča iz Hrvatske" koji je oblikovao B. Malešević. Kao oblikovna sredstva upotrijebljeni su slikana pozadina i isjeći uvećanih fotografija. Najveću površinu zauzima nekoliko scena iz filma s glavnim protagonistima. Izabrani isjeći fotografija međusobno su komponirani bez osobite veze. Ne postoji odgovarajući prijelaz, ni kontrast, ni priča. Razina pismenosti također je slaba. Naslov filma istaknut je najvećim slovima i smješten ispod montiranih slika, na podlogu tamnije boje, protežući se cijelom širinom plakata. Ispod naslova u tri su reda navedeni stvaraoci filma manjim slovima i drukčije boje. Zbog slabe tehničke i umjetničke kvalitete stječe se dojam da je plakat rađen na brzinu; što se filma tiče, nema opravdanja za ovako slabo rješenje.

Za film "Luka" načinjene su dvije vrste plakata. Prvi je kombinacija slikanih i fotografskih fragmenata. Na bijeloj podlozi u gornje se dvije trećine nalazi uvećana i neoštra fotografija dvoje glavnih protagonista; u donjem dijelu zaključuje je crtež stroja što udara u lik glavnog junaka, koji na mjestu udara puca u nepravilne raspukline. Tako se naglašava ključni trenutak filma: gradnja luke kojom upravlja glavni junak priče razorno djeluje na njega. Vrlo jednostavno, jezgrovito, intrigantno a efektno, plakat poziva na gledanje filma. Ispod slikovnog dijela dominira naslov filma istaknut velikim crvenim slovima, a zatim su navedeni protagonisti i stvaraoci manjim slovima crne boje. Plakat je oblikovao Ivan Doroghy. Uz bolju tehničku reprodukciju bio bi to solidan filmski plakat koji ispunjava sve postavljene zadatke.

Dругu je vrstu plakata za ovaj film oblikovao sam redatelj Tomislav

"Priča iz Hrvatske"/
"A Story From Croatia"

Radić. Plakat se sastoji isključivo od teksta na crnoj podlozi. Čitav je tekst smješten na gornjoj polovici, dok donja ostaje prazna. Dominira naslov filma istaknut velikim slovima crvene boje, a ispod njega su manjim bijelim slovima navedeni stvaraoci filma. Taj je plakat besprijeorne tehničke kvalitete, jednostavnog i čistog dizajna i visoke razine pismenosti. Bliži je kakvom kazališnom plakatu i umjetničkoj realizaciji ideje nego komercijalnom plakatu što maše dovlaći u kino. Primjer je kako se jednostavnim oblikovnim sredstvima može napraviti sugestivan plakat koji sadrži sve relevantne podatke, a načinom oblikovanja intrigira i poziva na gledanje filma.

"Luka"/"The Harbour"

Plakat za film "Zlatne godine", djelo N. Martića, najvećim je dijelom slikan, i na njemu je podjednaka pažnja posvećena dominantnoj likovnoj komponenti i pisanim dijelovima. Za svaki segment teksta upotrijebljena su slova različitih veličine i boja s posebnim naglaskom na naslovu. Izražavajući se jednostavnim crtežem, simboličkog ali jasnog sadržaja, s nekoliko dominantnih boja, decentno su uz naslov filma montirane fotografije glavnih protagonista. Stvoren je tako čitak plakat nepretencioznog dizajna, koji svakako ispunjava svoj zadatak.

Visokog je dizajna i pismenosti plakat za film "Kontesa Dora", nastao u suradnji redatelja Zvonimira Berkovića, snimatelja Gorana Trbuljaka i Odjela za marketing "Croatia filma". Kao jedini motiv upotrijebljena je fotografija glavnih protagonista u cijeloj visini, okrenutih jedno prema drugom. Riječ je o ključnom trenutku u životu glavne junakinje Dore Pejačević kada susreće osebujnog mlađeg kabaretskog zabavljača K. Armana, za kojega će se udati. Iznad glava likova smješten je naslov filma, dok su pri dnu popisana imena sustvaratelja filma. Koristeći se samo zanimljivo osvijetljenim kvadratom iz filma, uz upotrebu slova odmjerene tipografije i boje koji ističu tonove i ugođaj, stvoren je plakat visoke vrijednosti i uz to dobro tehnički izveden.

"Kontesa Dora" /
"Countess Dora"

Možemo zaključiti da se filmskom plakatu u našoj kinematografiji ne posvećuje dovoljna pažnja, što je velika šteta, jer je plakat nedjeljni dio filmske promocije. On često prvi uspostavlja kontakt s promatračem i potencijalnim gledateljem. A da i naši oblikovatelji plakata mogu dobro obaviti posao, pokazalo se prije, pokazuje se donekle i sada, a svakako je potrebno da se pokaže i ubuduće.

"Zlatne godine" /
"The Golden Years"

"Luka" / "The Harbour"

Summary

Damir Demonja: "The New Croatian Film Poster Review"

Croatian cinematography is a small one, and like all other segments of culture, it is characterized by the lack of funds. The production of only two to four films per year just confirms this fact. The posters for recent productions "A Story From Croatia", "The Harbour," "The Golden Years" and "Countess Dora," are in this text subjected to an analyses, whose author concludes that film posters are not given adequate attention in Croatia.